

27 kwietnia 2018 r.

**Komunikat Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego
w sprawie nowych przepisów dotyczących oferowania instrumentów finansowych**

Urząd Komisji Nadzoru Finansowego (UKNF) informuje, że w dniu 21 kwietnia 2018 r. weszła w życie ustawa z dnia 1 marca 2018 r. o zmianie ustawy o obrocie instrumentami finansowymi oraz niektórych innych ustaw („Ustawa zmieniająca”).

UKNF zwraca uwagę, że nowelizacja ta nie tylko implementuje do polskiego porządku prawnego przepisy Dyrektywy MiFID II, ale również, z inicjatywy UKNF, wprowadza do ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi („Ustawa”) zmiany dotyczące świadczenia usługi oferowania instrumentów finansowych, regulujące szerszą definicję oferowania oraz wprowadzenie usługi przyjmowania i przekazywania zleceń do tego procesu.

Głównym założeniem przyświecającym działaniom Urzędu było wzmocnienie bezpieczeństwa obrotu i ochrona inwestora lokującego swój kapitał, w sytuacji gdy korzysta on z usług pośredników na rynku kapitałowym.

I. Rozszerzenie definicji oferowania instrumentów finansowych

W celu nakłonienia inwestorów do inwestowania środków pieniężnych w instrumenty finansowe oferowane w drodze oferty niepublicznej, identyfikowano przypadki, w których podmioty nienadzorowane prezentowały potencjalnym nabywcom informacje o oferowanych instrumentach finansowych. Zakres prezentowanych informacji o emitencie i instrumencie finansowym nie polegał wprost na przedstawianiu konkretnej oferty nabycia. Był to często wybiórczo przygotowany zestaw informacji, zachęcający do skorzystania z oferty, który finalnie doprowadzał do alokacji przez inwestora środków pieniężnych. Różnorodne przy tym były sposoby działania takich podmiotów.

Efekt tej aktywności sprowadzał się *de facto* do działalności polegającej na oferowaniu instrumentów finansowych czyli czynności polegających na pośrednictwie w pozyskiwaniu kapitału na rzecz emitenta poprzez przedstawianie takich informacji, które miały skłonić inwestora do nabycia instrumentów finansowych (np. obligacji emitowanych w drodze oferty niepublicznej).

W celu wyeliminowania tego typu praktyki, zgodnie z nowym brzmieniem art. 72 Ustawy oferowaniem będzie podejmowanie na rzecz m.in. emitenta instrumentu finansowego, czynności prowadzących do nabycia przez inne podmioty instrumentów finansowych, przez:

- 1) prezentowanie, w dowolnej formie i w dowolny sposób, udostępnianych przez emitenta, informacji o instrumentach finansowych i warunkach ich nabycia, stanowiących wystarczającą podstawę do podjęcia decyzji o nabyciu tych instrumentów lub
- 2) pośredniczenie w zbywaniu instrumentów finansowych nabywanych przez podmioty w wyniku prezentowania informacji, o których mowa w pkt 1, lub
- 3) prezentowanie indywidualnie oznaczonym adresatom, w dowolnej formie i w dowolny sposób, udostępnianych przez emitenta informacji w celu:
 - a) promowania, bezpośrednio lub pośrednio, nabycia instrumentów finansowych lub
 - b) zachęcania, bezpośrednio lub pośrednio, do nabycia instrumentów finansowych.

Dzięki przyjęciu takiej definicji oferowania, każde przywołane wyżej pośrednictwo m.in. na rzecz emitenta, w pozyskiwaniu od inwestorów kapitału na rynku kapitałowym jest działalnością nadzorowaną i na jej prowadzenie niezbędne staje się uzyskanie zezwolenia Komisji. Przyjęte rozwiązanie pozwoli na uporządkowanie sytuacji związanej z oferowaniem i eliminowanie podmiotów, które nie posiadając zezwolenia, nakłaniałyby inwestorów w różnorodny sposób m.in. do nabywania oferowanych akcji lub obligacji.

Jednocześnie przewidziano dla nienadzorowanych podmiotów gospodarczych, które do tej pory wykonywały działalność niewymagającą zezwolenia, odpowiedni okres dostosowawczy.

II. Wyróżnienie w procesie oferowania instrumentów finansowych usługi przyjmowania i przekazywania zleceń

Na gruncie poprzednio obowiązującej Ustawy oferowanie instrumentów finansowych było kwalifikowane jako usługa świadczona na rzecz emitenta.

Inwestorzy, którym w wyniku pośrednictwa firmy inwestycyjnej czy banku oferowane były instrumenty finansowe i którzy w konsekwencji składali zapisy na instrumenty, nie mieli statusu klientów tych instytucji. W efekcie braku świadczenia odpowiedniej usługi na rzecz inwestorów, nie miał do nich zastosowania m.in. pakiet powinności informacyjno-weryfikacyjnych, jaki przykładowo obowiązywał w relacjach umownych z inwestorem, który nabywał papiery wartościowe na rynku regulowanym.

Dążąc do zrównania ochrony inwestorów obecnych na rynku kapitałowym wprowadzono odpowiednie zmiany prawne.

Zgodnie z nowym brzmieniem Ustawy (art. 74b ust. 1 pkt 1), jeżeli firma inwestycyjna lub bank będzie m.in. przyjmował od inwestora zapis na akcje lub obligacje w ramach oferty i kierował zapis do emitenta, na rzecz tego inwestora będzie świadczona usługa przyjmowania i przekazywania zleceń. W konsekwencji zastosowanie znajdzie cały reżim ochronny klienta wynikający z odpowiednich przepisów prawa (np. obowiązki

informacyjne, przeprowadzanie testu odpowiedniości, dopasowanie oferty do profilu). Wykonywanie tej usługi wymaga zezwolenia KNF. Ponadto w efekcie takiej klasyfikacji, organ nadzoru będzie miał również znacznie większe uprawnienia nadzorcze w zwalczaniu nieprawidłowości w procesie oferowania, w tym ze zjawiskiem tzw. misselingu.

Mając na uwadze fakt, że część podmiotów nadzorowanych wykonujących czynności oferowania nie posiadała do tej pory odpowiednich uprawnień do wykonywania czynności przyjmowania i przekazywania zleceń, Ustawa zmieniająca wprowadziła w art. 18 ust. 8-9 oraz art. 19 odpowiednie okresy i formuły dostosowawcze.

Jednocześnie, UKNF przypomina, że zgodnie z art. 178 Ustawy, każdy kto bez wymaganego zezwolenia lub upoważnienia zawartego w odrębnych przepisach albo nie będąc do tego uprawnionym w inny sposób określony w ustawie, prowadzi działalność w zakresie obrotu instrumentami finansowymi, podlega grzywnie do 5 000 000 zł.